

**Elkaar helpen zonder
dat je het weet
om wie het gaat**

Geanonimiseerde peer-review:

Niveaubepaling en kwaliteitsborging bij EVC-Ervaringscertificaten

■ Annie Kempers-Warmerdam

Dr. A.H.H.M. Kempers-Warmerdam is directeur-bestuurder van de Stichting Examenkamer en lid van de redactie van EXAMENS. E-mail: secretariaat@examenkamer.nl

Werkervaring is goud waard, mits gevalideerd in een EVC-procedure door een erkende EVC-Aanbieder. Ook in de jeugdzorg waar kandidaten op geormerkte functies, moeten aantonen over de benodigde competenties te beschikken. Gebaseerd op een beroepsstandaard met gespecificeerde randvoorwaarden, en werkend aan de hand van de EVC-kwaliteitsstandaard 2.0, blijken na een honderdtal EVC-procedures de individuele EVC-rapportages qua vorm, inhoud en niveau sterk te verschillen en wel zodanig dat vanuit het oogpunt van kwaliteitsboring harmonisatie en kalibratie wenselijk is. Met inzet van een geanonimiseerde peer review krijgen de EVC-Aanbieders professionele feedback om de harmonisatie en kalibratie vorm te geven. ’

Achtergrond

Vijf samenwerkende brancheorganisaties in de jeugdzorg¹ hebben in 2018 besloten om medewerkers die in een functie werkzaam zijn, die valt onder de norm ‘verantwoorde werktoedeling’, ook de gelegenheid te geven aan te tonen dat zij op basis van werkerervaring met behulp van EVC (erkennen van verworven competenties) voldoen aan de

beroepsstandaard ‘Vakbekwame hbo jeugd- en gezinsprofessional’. De hiervoor specifiek ontwikkelde EVC-beroepsstandaard bestaat uit zes deskundigheidsgebieden met elk negen tot zeventien prestatie-indicatoren. Er zijn acht al langer erkende EVC-Aanbieders die zich ook voor deze standaard gekwalificeerd hebben. Voor 1 april 2023 moet de uitvoering van de 3.776 EVC-procedures plaatsvinden. Door de jeugdsector zijn voor de EVC-procedure naast de bestaande kwaliteitscode aanvullende randvoorwaarden gesteld. Zo is onder meer bepaald dat de EVC-procedure - en daarbij in het bijzonder het assessment - moet worden uitgevoerd met twee assessoren waarvan er een uit het vakgebied komt en de andere assessor moet een EVC-assessor zijn met onderwijskundige expertise, die in staat is het hbo-niveau te bewaken en gelijktijdig ook het proces. Maar ook moeten kandidaten per deskundigheidsgebied twee systeemtheorieën beheersen en kunnen aantonen hoe ze daar in de praktijk invulling aan geven. Daarbij moeten ze ook 80% van de prestatie-indicatoren per deskundigheidsgebied aantonen. Het Nationaal Kenniscentrum EVC (NKC-EVC) heeft als kwaliteitsbewakende instantie voor het EVC-stelsel in dit traject de taak om de Ervaringscertificaten in de jeugdzorg- ook wel de individuele EVC-rapporten genoemd - die voldoen aan de cesuur, om te zetten in een Vakbekwaamheidsbewijs Arbeidsmarktroute. Hiermee kunnen kandidaten zich vervolgens

¹VGN (Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland), Social Werk, GGZ Nederland (Geestelijke Gezondheidszorg Nederland), FCB en Actiz

registreren in het beroepsregister van SKJ (Stichting Kwaliteitsregister Jeugd). Ondanks alle ingezette ervaring - veel EVC-aanbieders beschikken over jarenlange ervaring en maken van zeer bekwame assessoren gebruik - zien we als NKC-EVC bij de omzetting van het ervaringscertificaat in een vakbekwaamheidsbewijs, grote verschillen in de vorm, uitwerking en niveau van de EVC-rapporten.

Alle EVC-Aanbieders zijn recentelijk wat betreft de organisatie, hun processen en op basis van een steekproef representatief aantal producten in de vorm van ervaringscertificaten beoordeeld door Beoordelende Organisaties wat betreft hun kwaliteit.

In dat proces is niet alleen sprake van verschillende Beoordelende Organisaties, maar ook maken zij weer gebruik van meerdere auditoren. Het gevolg is dat het beeld van de beoordelingen minder eenduidig is dan wel werd verwacht, met significante verschillen in de kwaliteit van de individuele Ervaringscertificaten die duidelijk zichtbaar werd bij het NKC-EVC bij de omzetting van de Ervaringscertificaten in Vakbekwaamheidsbewijzen.

Weliswaar is het werkveld van de jeugdzorg heel divers en zijn de achtergronden van de EVC-deelnemers dan ook heel divers, het is belangrijk dat hun individuele kennen en kunnen professioneel beoordeeld wordt en dat er sprake is van een geharmoniseerde beoordeling van hun competenties. En dus is er gezocht naar een methode om dat te realiseren.

Nationaal Kenniscentrum EVC (NKC-EVC): De Stichting van de Arbeid heeft de Stichting Examenkamer aangewezen als uitvoeringsorganisatie van het NKC-EVC voor het EVC-stelsel in de Arbeidsmarkt-route.

EVC-Beoordelende Organisatie: Een door het NKC-EVC aangewezen organisatie die

met auditoren een onderzoek uitvoert bij EVC-Aanbieders om vast te stellen of zij voldoen aan de criteria in de EVC-Kwaliteitscode. Op basis van het adviesrapport wordt bepaald of een EVC-Aanbieder kan worden aangewezen door het NKC-EVC als 'erkende EVC-Aanbieder'.

Een **EVC-Aanbieder** voert een **EVC-procedure** uit met inzet van EVC-Assessoren om te bepalen of een deelnemer over competenties beschikt die horen bij een EVC-standaard. De omschrijving van het onderzoek en de resultaten worden weergegeven in een Ervaringscertificaat.

Peer review is een collegiale toetsing;

peers zijn collega's in de vorm van collega-EVC-Aanbieders, EVC-Assessoren binnen de eigen EVC-Aanbieder of bij de collega-EVC-Aanbieder, dan wel de Beoordelende Organisatie, c.q. de auditoren van de (eigen of een andere) Beoordelende Organisatie.

Samengesteld Ervaringscertificaat

Na de omzetting van ongeveer honderd ervaringscertificaten in Vakbekwaamheidsbewijzen van zes verschillende EVC-Aanbieders² blijkt dat er sprake is van een grote diversiteit in de uitvoering wat betreft de onderbouwing om tot erkenning te komen van competenties, maar ook de uitwerking in taalgebruik, het hanteren van voorbeelden, het al dan niet omvatten van een overzicht van bewijsstukken e.d. Er is sprake van kwaliteitsverschillen.

Het NKC-EVC heeft omwille van commerciële belangen van de verschillende EVC-Aanbieders daarop besloten tot een unieke aanpak: het opstellen van een volledig samengesteld geanonimiseerd Ervaringscertificaat, zowel ten aanzien van de EVC-Aanbieders, als ook wat betreft persoonlijke informatie van de EVC-kandidaten, hun werkgevers en hun referenten, en daarnaast ook wat betreft de assessoren.

²Zes van de acht erkende EVC-Aanbieders hadden in deze fase opgestelde Ervaringscertificaten aan het NKC-EVC voorgelegd.

Er is een Ervaringscertificaat samengesteld waarbij bij de uitwerking van elk van de zes deskundigheidsgebieden de informatie van een willekeurig Ervaringscertificaat van een van de zes EVC-Aanbieders is gebruikt. Daarmee is er dan een Ervaringscertificaat samengesteld dat onderdelen van het werk van zes instellingen bevat. Hiermee kunnen alle acht voor dit domein erkende EVC-Aanbieders en ook de beide Beoordelende Organisaties de uitwerking van het werk van de verschillende Aanbieders in eenzelfde opzet gelijktijdig bekijken en beoordelen. Met nog bijna 4000 te beoordelen kandidaten op basis van deze standaard voor de jeugdzorg door deze EVC-Aanbieders is het belangrijk dit harmonisatie- en kalibratieproces nu in gang te zetten.

Normaal gesproken bevat een Ervaringscertificaat het verhaal en de uitwerking voor één kandidaat. Maar in dit samengestelde Ervaringscertificaat is er sprake van een beschrijving en uitwerking voor zes kandidaten. Derhalve is bij elk deskundigheidsgebied de typologie van de kandidaat opgenomen in een kader. Dit om de lezer van het samengestelde Ervaringscertificaat mee te nemen in het verhaal met de achtergronden van de betreffende kandidaat.

Opdracht

Dit volledig geanonimiseerde Ervaringscertificaat is beschikbaar gesteld aan de Beoordelende Organisaties en aan de voor deze standaard alle erkende acht EVC-Aanbieders. Zij hebben het verzoek gekregen om binnen twee weken een beoordeling te geven van de voorliggende teksten per deskundigheidsgebied. Het is belangrijk dat deze beoordeling wordt uitgevoerd door mensen die operationeel in dit traject actief zijn: dus zowel de vakinhoudelijke assessoren als de proces assessoren. Ongetwijfeld zal iedere EVC-Aanbieder zijn eigen werk herkennen dat is opgenomen te midden van het werk van hun commerciële concurrenten. Dat is ook waarom het belangrijk is dat deze vorm van beoordeling door een peer, volstrekt op anonieme basis plaatsvindt. NKC-EVC is als enige bekend met de herkomst/herleidbaarheid van de teksten.

De beoordelingscriteria zijn de volgende:

- Voldoet de tekst qua taalniveau dat past bij het niveau van de standaard?
- Is er sprake van een overdraagbare tekst naar derden?
- Is op een duidelijke manier omschreven op grond waarvan een assessor overtuigd is geraakt van het kennen en kunnen van de kandidaat?
- Is er sprake van het afdekken van alle prestatie-indicatoren in de voorliggende tekst?
- Is er sprake van een aantoonbaar niveau van de kandidaat die past bij de standaard?
- Is de structuur en opbouw van de voorliggende tekst correct?
- Wat is de overall indruk?
- Wat leert de voorliggende tekst (dus van een collega-instelling) ons als uitvoeringsorganisatie? Kunnen we onze eigen werkwijze en ons eigen product op basis hiervan verbeteren?

De teruggekoppelde bevindingen van de tien professionele partijen ten aanzien van het werk van de zes EVC-Aanbieders, wordt op geaggregeerd niveau teruggekoppeld aan alle partijen. Hiermee is het mogelijk om met de opmerkingen van de peers vast te stellen welke werkwijze wel of niet voldoet en wat het niveau moet zijn van de uitwerking van een Ervaringscertificaat voor deze beroepsgroep in de jeugdzorg. Welke uitwerkingen voldoen wel of niet aan de norm (EVC-Kwaliteitscode) en geeft dit voor de jeugdzorg het juiste beeld weer wat zij verwachten van een beoordeling.

Daarnaast wordt vanuit het NKC-EVC per EVC-Aanbieder een individuele terugkoppeling gegeven aan de directie van zowel de Beoordelende Organisaties als van de EVC-Aanbieders, om daarmee waar nodig een kwaliteitsverbetering te bewerkstelligen.

Afstemming met beroepenveld

Op basis van de afspraken en verbeteringen zal over twee maanden de EVC-Aanbieders gevraagd worden hun beste beschrijving beschikbaar te stellen aan het NKC-EVC om op basis daarvan

een tweede samengesteld Ervaringscertificaat op te stellen dat dan aan het beroepenveld wordt voorgelegd. Aan hen dan de mogelijkheid om ook hun zienswijze hierop te geven.

Trainingsinstrument en schrijfwijzer

Het samengestelde Ervaringscertificaat geeft zowel de auditoren van de Beoordelende Organisaties, als de assessoren van de EVC-Aanbieders de mogelijkheid om van goede en foute voorbeelden te leren. Dit product is dan in te zetten als trainingsinstrument.

Deze werkwijze draagt bij aan de harmonisatie en eenduidige niveau-indicatie voor het valideren en kalibreren van het kennen en kunnen van werkende professionals in de jeugdzorg

Maar het verwerken van de geaggregeerde bevindingen naar aanleiding van het samengestelde Ervaringscertificaat, geeft het NKC-EVC de mogelijkheid een schrijfwijzer te ontwikkelen voor de nog op te stellen Ervaringscertificaten. Het oordeel van tenminste tien professionals verkrijgt dit document. Het werkt daarmee als een voorbeeld en normenkader.

Tot slot

Deze werkwijze draagt bij aan de harmonisatie en eenduidige niveau-indicatie voor het valideren en kalibreren van het kennen en kunnen van werkende professionals in de jeugdzorg. In het kader van de kwaliteitsbewaking en -verbetering door de tijd heen zal dit proces zeker nog een keer herhaald worden voor de jeugdsector.

Nog niet eerder is deze werkwijze gehanteerd en mogelijk geweest voor het beoordelen van Ervaringscertificaten. Het is ook alleen mogelijk met inachtneming van vertrouwelijkheid. Het is namelijk niet de bedoeling dat concurrenten elkaar kunnen aanspreken op onvoldoende of afwijkend werk.

Er zijn meerdere wegen die naar Rome leiden. Ook in het onderwijs wordt er aan de hand van één CREBO/CROHO-standaard door wel meer dan 20 instellingen, met inzet van eigen docenten, lesmethoden en eigen toetsen, het niveau bepaald en hetzelfde diploma afgegeven. In de praktijk zien we dat voor een mbo-kwalificatie wel een normdocument wordt opgesteld op basis waarvan programma's en de uiteindelijke beoordelingen zoveel mogelijk geharmoniseerd worden. Maar op hbo-niveau is er meer sprake van eigen identiteit en eigen invulling wat betreft de inhoud van kwalificaties.

Deze peerreview methode voor toepassing van EVC in de jeugdsector, levert een belangrijke bijdrage in het verbeterproces en het uiteindelijke kwaliteitsproduct. Hiermee is het mogelijk om de professionaliteit te bieden in het proces en om daarmee de professionaliteit van de individuele beroepsbeoefenaren vast te stellen. ■